

30 de ani de la Revoluția Română din Decembrie 1989

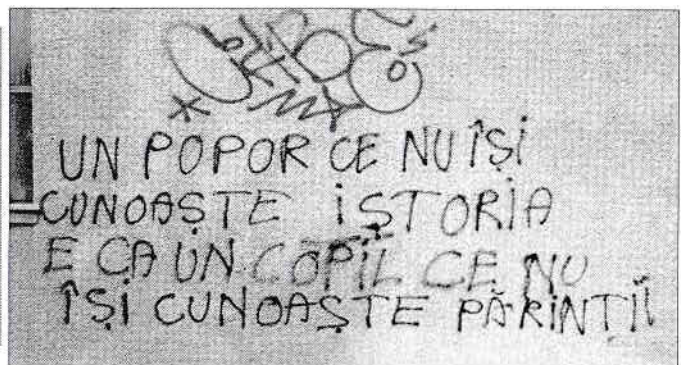
Mircea Brenciu

**Singur
în fața istoriei**

Editura Societății ziariștilor și oamenilor de cultură
„Cincinat Pavelescu” - Brașov

2019

În loc de prefață Respect pentru oameni și cărți	..... pag. 6
„Eu l-am iubit pe Nicolae Ceaușescu !”	..... pag. 48
Iarna ce urma	..... pag. 50
„Noi construim avioane și murim de foame!”	..... pag. 63
A strigat la militari: „trageți, măi, odată!”	..... pag. 72
Simțeam cum istoria mă cuprinde cu brațele ei fierbinți	..... pag. 77
„Începusem să văd prea bine mersul istoriei”	..... pag. 82
Am fost de la început și până la capăt de partea Revoluției	..... pag. 95
„M-au declarat dezertor”	..... pag. 102
Între noi se putea infiltra oricine, chiar și teroriștii	..... pag. 107
Omul care l-a împușcat pe Ceaușescu	..... pag. 111
Revoluția? Tocmai l-am citit pe Rousseau	..... pag. 118
Elegie pentru un revoluționar pârlit	..... pag. 127
„Sângele nu s-a vărsat degeaba”	..... pag. 130
Brașovul trebuie să fie declarat oraș cu rol determinant	..... pag. 132
Un post-scriptum necesar	..... pag. 142

„Eu l-am iubit pe Nicolae Ceaușescu !”

Domnul cu care discutăm a fost și el participant la Revoluția din Decembrie 1989, ca și alte zeci de mii de oameni, care au ieșit în stradă și au scandat împotriva dictaturii. Nu a comis fapte deosebite, nu s-a remarcat prin gesturi eroice, riscante ori decisive într-un anumit moment al desfășurării evenimentelor. De aceea, nici nu a pretins vreodată Certificat de erou al Revoluției și, de aceea, îi păstrăm anonimul la cererea domniei sale. Dar Certificat de participant a fost de acord să primească, pentru că a gustat și el din fructul revoltei populare, dar nu s-a comparat niciodată cu cei din grupul de la Consiliu, de la Securitate, de la Rafinărie, I.C.A Ghimbav, Roman, O.N.T., Poligrafie, etc. etc, etc. Și nici cu cei în care s-a tras efectiv sau care au păzit obiectivele zile în șir, fără a mai vorbi despre cei care au fost răniți. Sau, Doamne ferește!, cu cei uciși mișelește în acele zile dramatice.

Interviul pe care i l-am luat face parte din dinamica relevării acelor fragmente evenimentale care au pregătit marea acumulare de energii din decembrie 1989, din care întregul să se reflecte în toată plenitudinea lui. Desigur, adevărurile toate, culisele Revoluției în toată splendoarea lor enigmatică, nu vor fi cunoscute atât de curând și, chiar dacă se vor auzi voci de protest, noi, autorii acestei cărți, asigurăm că vom fi alături de cei care vor încerca deslușirea și descălcirea tuturor secretelor Revoluției cât mai repede cu putință.

Interlocutorul nostru se numește... i-am spus de comun acord Dumitru I. Ilie. El este pensionar la această oră și nu dorește să intre în amănunte legate de viața sa personală actuală.. A răspuns amabil întrebărilor noastre și ne-a surprins prin franchețea cu care a recunoscut că l-a iubit pe Nicolae Ceaușescu.

Redactor: Iertați-mă, sunteți participant la Revoluție. Cum puteți afirma că l-ați iubit de dictator? De ce ați mai ieșit în stradă?

Dumitru I. Ilie: Ca mine au fost milioane de români. Vreau să nu uitați un lucru care ține de istorie. Majoritatea celor de la orașe au venit de la țară, în căutarea unei vieți mai bune. Industrializarea aceea puțin forțată, anunțată de Ceaușescu, ne-a dat speranțe uriașe. Uzinele, fabricile aveau nevoie de forță de muncă. Noi, locuitorii satelor, nu mai eram țărani, eram cooperatori, adică muritori de foame. Trebuia să furăm de la C.A.P.-uri ca să trăim. De fapt, luam de pe fostele noastre terenuri, din munca noastră... Și primarii, și milițienii, și secretarii de partid știau că ne completăm rația existenței în afara cadrului legal, dar totul era acceptat tacit, altminteri era jale cu foametea. Era așa, o hoție semioficială și, din când în când, mai pedepseau pe câte unul pentru vreun sac de cartofi, de obicei țigan sau cel mai amărât din sat. Așa se întâmplă întotdeauna, cel mai necăjit trage toate ponoasele. Era peste demnitatea noastră, dar altfel nu era cu putință. Când s-a anunțat de la oraș că e nevoie de muncitori, la combinat și pe șantiere, ne-am făcut bocceluța și tuleo!

Pentru cine nu știe, așa arăta un magazin alimentar prin anii '80 în România

Red.: Ați lăsat baltă gospodăria de acasă, familia, tot?

D.I.I.: Gospodăria de care ziceți era o tristă amintire a ceea ce avuseseră părinții mei înainte. Dar Dej și șleahța lui ne-au luat totul. De-acum, aveam vreo câteva păsări în curte, doi porci, din care pe unul îl vindeam obligatoriu, și o vacă amărâtă. Nu vă spun cu ce eforturi le hrăneam! Când venea timpul să tăiem porcul și ne făceam socotelile, constatam că ajunseserăm la costuri de 4-5 ori mai mari decât dacă am fi cumpărat carnea de la măcelărie. Numai că la măcelărie nu se găsea decât slănină și untură. După un timp, nici ăstea nu se mai găseau. Măcelarul îți vindea conserve, legume congelate și stavrid. Ce, parcă nu v-aduceți aminte!?

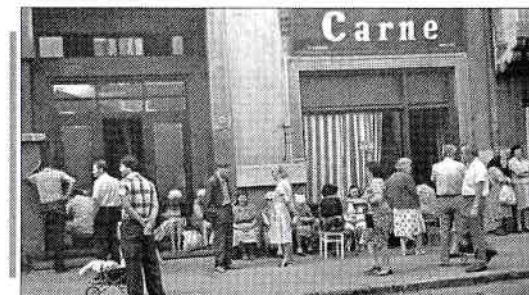

Red.: Ei bine, și atunci de unde iubirea pentru?...

D.I.I.: Stați, domnule, aveți răbdare să vă zic! Am ajuns la oraș, ne-am trezit acolo vreo două mii de proști care habar n-aveau cu ce se mănâncă industria. Zic de cazul nostru, că la nivel de țară au fost sute de mii de coate-goale ca noi. A venit partidul și ne-a întrebat pe fiecare ce știm să facem.

Red.: Cine era partidul acesta, de a venit să vă întrebe?

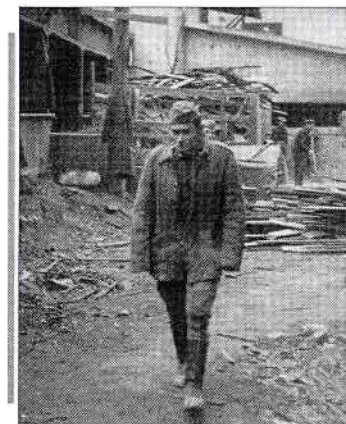
D.I.I.: Domnule dragă, păi suntem cam de aceeași vârstă. Ce naiba, nu știți cine era partidul? Tot țărani ca noi, dar aduși din vreme la oraș și educați să fie deștepți. Acela de m-a întrebat avea o mutră mai brunetă, aș fi zis că e țigan, dar ți-ai găsit, îi turuia gura și folosea niște cuvinte de m-a lăsat cu gura căscată. I-am zis că știu să pun mâna pe lopată, să zidesc, să fac betoane... Dar i-am mai zis că aș vrea să lucrez totuși în combinat sau într-o fabrică. Mă săturasem de munca de pălmaș. Acela, activistu', m-a asigurat că voi lucra în uzină, dar că, mai întâi, trebuie să ne-o construim singuri. Așa că am debutat pe un mare șantier. Ne-au cazat în niște barăci, domnule n-am cuvinte!, curate, cu apă și toaletă pe hol. Cantina era cantină, salariu era salariu...

Cozile la alimente se organizau cu toată recuzita necesară, fiindcă dura ore multe până venea marfa, insuficientă și de proastă calitate

Red.: Și ați crezut lozinca asta?

D.I.I.: Ha, ha ha. Păi, dacă mi-ați fi pus atunci întrebarea asta, v-aș fi dat în cap cu târnăcopul. După doi ani, întreprinderea pe care o construiam a început să producă. Eu, neliniștit că rămân pe din afară, am alergat la brunetu' să-i aduc aminte de promisiune. Când am dat de el, era deja numit director al întreprinderii. M-a primit frumos, ce-i drept e drept, și mi-a spus că nu și-a uitat promisiunea, dar că trebuie să fac un curs de calificare. Și, uite așa, m-am trezit la școală, la seral. Ziua eram cu roaba, seara eram cu gloaba... Gloaba era sacoșa în care îmi duceam caietele și manualele.

Pe șantier, găseai de lucru întotdeauna

Red.: Cei de acasă, de la țară, ce mai făceau?

D.I.I.: Ce să facă? Munceau ca înainte, tot de pomană, dar, de-acu', aveau alte perspective, că eu, lunar, le trimiteam vreo 200 de lei. ăia erau bani mulți pentru țărani mei de acasă. Ba, mai mult, rude mai îndepărtate și chiar consăteni îmi scriau să ajut cu angajarea pe niște nepoți de-ai lor.

Red.: Și, i-ați ajutat?

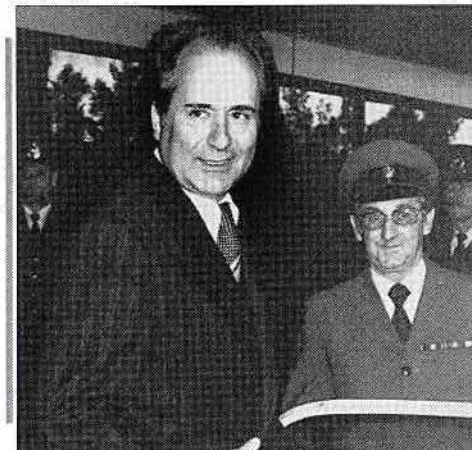
D.I.I.: Bineînțeles că i-am ajutat. Eu eram, deja, cu vechime la oraș, aveam relații deja, eram chiar respectat de șefi. Când le-am zis că vreau să-mi aduc la muncă niște neamuri s-au bucurat, dar m-au condiționat: „Să fie la fel de harnici ca dumneata, tovarășe, altfel îi trimitem înapoi!” Ce să vă zic, pentru mine era raiul pe pământ. Când am cunoscut-o pe nevastă-mea, m-am trezit că o iubesc și vreau să o iau, dar nu am unde locui cu ea. La baracă, nu mergea să locuim printre atâția derbedei ca mine... Nu vă gândiți că eram derbedei, Doamne ferește!, da așa le ziceam eu holteilor ăstora, că numai cu ochii după fete erau. Începusem, între timp, munca în întreprindere, absolvisem școala profesională. Îmi împlinisem visul. Am scris acasă: „Fraților, am intrat în rândurile clasei muncitoare. Sunt cineva!” I-am anunțat că vin să o cunoască și ei pe Maricica, o fată excepțională. E drept, din Moldova... Și ce dacă! Moldovenii nu sunt români de-ai noștri?! E drept că aici, în Ardeal, mai strâmbau oamenii din nas când era vorba de moldoveni, dar, uitați-vă, azi peste 80% din orașeni provin de acolo. Copiii lor nici nu au visat de unde li se trag părinții. Să vă fie clar, cu moldovenii s-a făcut marea industrializare a țării.

Red.: Ați observat, cumva, la mine vreo rețineră legată de moldoveni?

D.I.I.: Nu am observat, dar știu că sunteți născut la oraș, aici în Ardeal, toată lumea vă știe. Mă gândeam că sunteți din ăia care... În sfârșit. M-am însurat având promisiunea de la partid că o să primesc un apartament la bloc. Se construiau blocuri în draci. Într-adevăr, am primit casă de la partid, ceea ce m-a făcut să fiu în al nouălea cer. În același an, m-au făcut și membru P.C.R. și mi-au spus că voi fi trimis la o școală de maiștri. Nu cred că se putea mai mult pentru ca eu să fiu fericit. Domnule, atunci eram convins că societatea socialistă este cea mai perfectă societate de pe pământ. Mă uitam la Ceaușescu ca la o icoană. Apoi, mi s-a născut primul copil.

Red.: Ce nume i-ați dat?

D.I.I.: Păi, la modă era nume ca Răzvan, Sebastian, Marian, Mircea... Eu și nașu-său ne-am hotărât să-i zicem Cornel, că așa îl chema și pe ministru' de externe de atunci (*Cornel Burtică, n. red.*). Tare îmi mai plăcea de el!

Tovarășul
Cornel Burtică
(1931-2013),
ministru
de externe
comunist

Red.: Ați făcut botezul la biserică?

D.I.I.: Era gata-gata să nu-l facem la biserică. Mi s-a atras atenția că sunt membru de partid: „Gata cu Dumnezeu, de-acu' ești comunist!” Dar au venit părinții și rudele de la țară și n-am putut scăpa de gura lor. Au venit neamurile, vreo două autobuze pline îndesat. La întoarcere, abia dacă s-a umplut jumate de autobuz. Restul au rămas, le-a plăcut tare mult la oraș. Au venit, pe rând, pe lume, Sebi, Raluca și aia mică, Simona. Ne-am mutat la un apartament mai mare. M-am făcut maistru, imediat m-au ales secretar de partid pe secție...Câștigam bine, Maricica a făcut un curs de cosmetică-frizerie și a ajuns coafeză. Aveam de toate în casă. Pot spune că ne-a mers bine de tot.

Red.: Dar nu înțeleg, atunci de ce ați mai ieșit în stradă în decembrie?

D.I.I.: Domnule, la un moment dat, în România, parcă înnebunisem cu toții. De când cu vizita în China și Coreea de Nord, Ceaușescu s-a schimbat enorm. Primele semnale le-am primit prin programele de radio și TV. Toată ziua - bună ziua, Ceaușescu în sus, Ceaușescu în jos. Eu îi știam meritele lui, ba mai mult eram convins că lui îi datorez prosperitatea prin care am trecut. Aduceți-vă aminte de când cu Cehoslovacia. Ce mândri eram cu toții că avem curaj să ne opunem rușilor. Ce bine ne simțeam că suntem români. La o adică, ne-am fi dat viața atunci pentru Ceaușescu. Ce n-aveam dreptate, atunci?

21 august 1968:
Ceașescu
se opune
și condamnă
vehement invazia
sovietică
în Cehoslovacia

Red.: (?!)

D.I.I.: Haide, domnule, nu vă mai prefaceți! Toată lumea începuse să iubească România. Au venit americanii. Francezii, toată Africa, Orientul Apropiat erau la picioarele noastre.

Red.: Ei bine și, ce s-a întâmplat așa, deodată, de s-a schimbat totul de nu ne mai recunoșteam?

D.I.I.: Eu vă zic, dom'le, vizitele ălea l-au transformat pe președinte în alt om. Probabil, pentru protecția de care aveam nevoie din partea chinezilor, prețul a fost să luăm măsurile acelea antipopulare.

Red.: În timp ce drepturile noastre se diminuau, creșteau obligațiile de a-l omagia pe șeful statului, până când nu mai conta nimic altceva decât să-l omagiem, să-l adulăm ca pe salvatorul neamului.

D.I.I.: Da, domnule, la început nici nu am observat, dar, încet-încet, am simțit că ceva nu e în regulă. Până m-a pus dracu' să ascult și eu „Europa liberă”. Țștia mi-au deschis mintea, dar tot nu eram sigur că au totală dreptate.

Red. De-aia partidul și securitatea vorbeau despre propaganda ostilă României. Românii trebuiau să rămână niște proști ca preț al așa-zisei bunăstări. Aduceți-vă aminte, începea să nu se mai găsească de mâncare prin magazine.

D.I.I.: Da, e adevărat. Dar aveam ca soluție cantinele, iar pentru copii - rațiile, pentru că se începuse cu rațiile alimentare la ulei, zahăr, unt, carne. Dar, cel mai mult, m-a enervat chestia cu circulația în zilele cu soț și fără soț. Îmi luasem și eu o rablă de Dacie și tremuram de nervi că nu puteam circula decât două dumineci pe lună. Chestia asta nu am înțeles-o niciodată. Doar eram producători de țigete, ce naiba! Și-apoi, raționalizările de tot felul, la curent mai ales. Dar atunci ni se spunea că e vorba despre o perioadă scurtă de sacrificiu, să ne plătim datoriile externe.

Red.: Dar pentru dumneavoastră era tot bine, nu-i așa?

D.I.I.: Normal, doar ni s-a explicat că toată chestiunea e temporară. Chit că mă enervau emisiunile de televiziune. Două ore pe zi, din care cel mai important moment erau desenele animate de dinainte de telejurnal. Muzică patriotică întruna, și vizitele prin țară și străinătate ale lui Pingelică.

13.00	Teledifuziune
13.25	Agricultura — programe prioritare
13.45	Deplină unitate în patria română. Versuri patriotice, revoluționare
14.00	Un singur gând, o singură voință. Cîntece muncitorești
14.20	Construim mult și frumos. Documentar
14.40	Mîndria de a fi cetățean al României socialiste. Documentar
19.00	Teledifuziune
19.30	Congresul al XIV-lea — Congresul marilor victorii socialiste ● Programul partidului — program de muncă și de viață al întregului popor. Documentar
19.50	România în lume ● Congresul al XIV-lea al P.C.R. — o politică externă realistă și constructivă de pace și largă colaborare internațională
20.10	Hotărârile Congresului al XIV-lea al partidului — mobilizator program de muncă pentru întregul nostru popor
20.30	Copiii cîntă patria și partidul. Program literar-muzical-coreografie
20.50	Tinerete — educație — spirit revoluționar ● Pregătirea politico-ideologică — componentă esențială a educării revoluționare a tinerii

Red.: Pingelică? Păi, până acum ați zis că l-ați iubit?

D.I.I.: Da, domnule, l-am iubit, dar m-am înmuiat când am văzut că o bagă în față pe lepra aia...

Red.: Despre cine vorbiți?

D.I.I.: Nevastă-sa, Elena...

Red.: Aaaa, despre savantă e vorba?

D.I.I.: Dă-o dracului, Doamne, iartă-mă! Asta ne-a distrus, că el ar mai fi dres-o până la urmă.

Red.: Credeți?

D.I.I.: Domnule, toți bărbații suntem sub papuc mai mult sau mai puțin. Chiar eu mă simt uneori, mai des (râde), dominat de Maricica. Da, am eu grijă s-o mai altoiesc când îmi pierd răbdarea. Să nu uite cine e bărbatul! Da-n familia Ceaușescu, bietul Nicolae nu avea nici un cuvânt. De fapt, ea conducea țara, ea a dus-o în prăpastie.

Red.: Credeți că asta e explicația dezastrului din România lui Ceaușescu? Sau încercați cumva să-i salvați imaginea dând vina pe tovarășa „academician”...

D.I.I.: În 1987, prin septembrie, am avut un necaz mare cu Maricica. A rămas din nou cu burta mare. Pentru noi, era deja prea mult. Aveam patru copii măricei, al cincilea, pe sărăcia aia, era greu, dacă nu chiar imposibil. Ne-am hotărât să facem ceva. Ea auzise că se poate face avort dacă se injectează nu știu ce porcării... Și-a făcut injecția în uter, e drept am cam ajutat-o, dar după două zile a făcut febră mare. Am chemat salvarea, însă, la spital o lăsau să moară dacă nu spunea cine i-a făcut întreruperea. Domnule, de data asta, situația devenise prea inumană! Am auzit de starea ei critică de la o infirmieră, consăteană de-a mea. Am fugit la director să-i spun că-mi moare nevasta. A sunat directorul pe la toți „sfinții” și mi-a scăpat nevasta. Când am adus-o acasă, mi-a zis că alte două femei ca ea au murit fiindcă nu au spus procurorului cine le-a făcut buclucul. Atunci m-a apucat o ură mare pe nenorocita aia de Elena Ceaușescu, fiindcă se spunea că ea a dat indicațiile să fie lăsate femeile să moară dacă nu vorbesc. Nu știu dacă e adevărat, dar este cert că, dacă Ceaușeasca ar fi rămas gravidă, cine naiba s-o însărcineze pe urâta aia?!, nu ar fi pățit în veci ceea ce au pățit atâtea femei din România. Când au ieșit în stradă muncitorii aceia brașoveni, după două luni de la întâmplare, la 15 noiembrie 1987, am simțit așa, nu știu, o satisfacție și le-am dat dreptate. Din clipa aceea, am început să văd cu alți ochi realitățile. Acum dădeam dreptate aproape totală celor de la „Europa liberă”. Cu toate acestea, pe Ceaușescu încă îl simpatizam. Chiar așa bâlbâit și lăudăros cum era. Știi, e greu să urăști un om pe care l-ai iubit.